

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

Τὸ μαρτύριο τῆς φτώχειας. Στὴν Φραγκοφύρτη. Στὸ σπίτι τοῦ φόν Ζίγκε. Ἡ δὴ δὲ χαριτωμένους μαθητῶν του. Ἡ Λουίζεττα ἐρωτεύεται τὸν Ἑρρίκο. Μὰ ὁ Ἑρρίκος ἀγαπάει τὴν Βιλελμίνην. Ἐνα ἐρωτικὸ δράμακι. Ἡ θυσία τῆς Λουίζεττας. Ἡ Βιλελμίνην συγκινεῖται. Ὁ φόν Ζίγκε τὰ μαθαίνει ἕλα. Οἱ ἀρραβῶνες. Καὶ ὅμως ὁ Ἑρρίκος εἶνε δυστυχεύων.

Β'.

ΦΗΓΗΘΗΚΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο μετὰ τὴν πρώτη ἐρωτικὴ δογμασία τοῦ Γερμανοῦ ποιητοῦ Ἑρρίκου φόν Κλάιστ μετὰ τὴν ὄραία Λουίζα, τὴν κόρη τῆς γήρας φόν Αἰγκερσορφ. Ἦταν ἡ πρώτη μὰ καὶ ἡ ἀποραστικὴ ἀποτυχία του στὸν ἔρωτα, τὸν ἔρωτα στὸν ὅποιο εἶχε νομίσαι πὼς θὰ εὐφρασε τὴν εὐτυχία καὶ τὴ γαλήνη, ποὺ διήσους ἡ πονεμένη καρδιά του, ἡ εὐαισθησία του, ἡ ταραγμένη του σκεψή.

Λοὺ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε, κατὰ τὰ ὅποια τοῦ κάκου ὁ φόν Κλάιστ ἀποζητούσε τὴ γαλήνη, ἡ ὅποια τοῦ ἔλειπε. Ἀπὸ τὸ στρατὸ εἶχε παρητηθεῖ. Ἐνας χαρακτηριστὴ εὐαίσθητος, ποιητὸς, ὄνειροπόλος σάν κ' αὐτόν, δὲν μπορούσε νὰ αισθάνεται καμμιὰ κλίσι πρὸς τὸ στρατιωτικὸ στάδιο, δὲν μπορούσε παρὰ νὰ ἀποτραπέζεται τὴν ἀσπρη περπαχία τοῦ προσωικοῦ στρατοῦ. Ὅλα τὰ ποιήματα ποὺ ἔγραψε τὴν περιόδο αὐτὴ εἶνε βαθεῖα ποτισμένα ἀπ' αὐτόν τὸν ἀποτροπαισμό.

Τὴν ἴδια αὐτὴν περίοδο, ὁ Ἑρρίκος βροθέθηκε ἀναγκασμένως καὶ νὰ ἐργασθῆ γιὰ νὰ ζήσῃ. Ἡ περιουσία ποὺ τοῦ εἶχε ἀρῆσει ὁ πατέρας του δὲν ἦταν μεγάλη, καὶ μερικὲς ἀτυχῆς περιουσιὸν ἀκόμα περισσότερο τὸ εἰσοδήμα του. Πῆγε τότε στὴ Φραγκοφύρτη κ' ἔνας παλιὸς φίλος τοῦ πατέρα του, ὁ φόν Ζίγκε, τὸν δέχτηκε στὸ σπίτι του.

Ὁ φόν Ζίγκε εἶχε διὸ κόρες, τὴ Βιλελμίνην, ποὺ ἦταν τότε δέκα ἐννέα χρονῶν καὶ τὴ Λουίζεττα, ποὺ ἦταν μόλις δέκα ἔξ. Ὁ Ἑρρίκος παρέδιδε καὶ στὶς διὸ μαθήματα μουσικῆς καὶ φιλολογίας. Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ στὴν καρδιά τῆς μικρῆς Λουίζεττας γεννήθηκε ἕνα τρυφερὸ αἰσθημα γιὰ τὸν δασκάλὸ τῆς, μετὰ τὴν τόσο λεπτὴ ψυχὴ καὶ τὴν τόσο εὐγενεὴ φυσιογνωμία. Συγχωσῶνος ὅμως ὁ ποιητῆς εἶχε ἀγαπήσει τὴ μεγαλύτερη ἀδελφῆ, τὴ Βιλελμίνην. Κι' ἡ δογμασία ἄρχισε.

Ἡ Βιλελμίνην ἦταν, ὅπως εἶπαμε, δέκα ἐννέα χρονῶν, εἶχε ἕνα βλέμμα γεμάτο τρυφερότητα διὸ μεγάλη γαλανὰ μάτια καὶ μαλλιά, ποὺ ἔχαν πάσει τὸ χρώμα τους ἀπὸ τὴ δόσι τοῦ ἡλιου. Ἦταν γλυκαίκα, ἀφοσιωμένη, ἰστοπατικὴ. Μὰ μέρα, ἀνεκάλυψε μετὰ μεγάλη τῆς ἐκπληξί ἕνα γραμματικὸν ἀνάμεσα στὰ τετραδία τῆς, ποὺ τῆς εἶχε ἐπιστρέψει διορθωμένα ὁ κύριος καθηγητῆς τῆς!

Ἡ Βιλελμίνην τὸ διάβασε. Σὲ τρεῖς παραγράφους τοῦ γραμματικῶν αὐτοῦ ὁ φόν Κλάιστ τῆς ἐμυστηρεύστανε τὸν ἔρωτά του καὶ στὴν τετάρτη τὴν παρακαλοῦσε νὰ μὴν πῆ τίποτε τοῦ πατέρα τῆς. Πολὺ ἀργότερα, ὅταν ἡ Βιλελμίνην παντρεύτηκε πάλι ἕναν στρατηγὸ, ἔγραψε στὰ ἀπομνημονεύματά τῆς γι' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο:

«Σαρνιάστηκα μόλις ἔλαβα τὸ ραβασάκι αὐτὸ τοῦ Κλάιστ, γιὰτὶ νόμισα πὼς προτιμοῦσε τὴν ἀδελφῆ μου Λουίζεττα. Τῆς τὸ εἶπα μάλιστα τῆς Λουίζεττας καὶ ἀπάντησα στὸν Κλάιστ εἶν δὲν τὸν ἀγαποῦσα, δεῖ δὲν ἤθελα νὰ γίνω γυναίκα του, κ' εἶπε θὰ ἡμωνα ὡστόσο πάντοτε φίλη του...»

Ἡ νεαρὴ κόρη εἶχε γράψει πράγματι αὐτὴ τὴν ἀπάντησι, μὰ δὲν ἤξερε πὼς νὰ τὴν δώσῃ στὸν Κλάιστ. Τότε ἡ τρυφερὴ Λουίζεττα ἀνέλαβε νὰ δώσῃ αὐτὴ τὴν οὐληρὴ ἀπάντησι στὸν καθηγητῆ τῆς. Καὶ τοῦ τὴν ἔδωσε πραγματικῶς. Μόλις ὅμως ὁ Κλάιστ τὴν διάβασε, ἔξασπασε σ' ἕνα κλάμμα γοερὸ μ' ὀρμιζότανε δεῖ, ἂν ἡ Βιλελμίνην ἐπέμεινε στὴν ἀρνησί τῆς, δὲν θὰ μπορούσε νὰ ζήσῃ περισσότερο!

Ἡ Λουίζεττα ἄρχισε νὰ κλαίη κ' αὐτὴ μαζί του, κ' ἔπειτα ἔτρεξε καὶ διηγῆθηκε στὴν ἀδελφῆ τῆς τὴν ἀπελασία, στὴν ὅποια εἶχε βυθισοὶ τὸν φόν Κλάιστ τὸ γράμμα τῆς.

— Σκέψου, Βιλελμίνην, τῆς εἶπε. Θὰ γίνῃς αἰτία ἐνὸς πολὺ μεγάλου κακοῦ!

Ἡ Βιλελμίνην δὲν ἦταν οὐληρὴ καὶ συγκινήθηκε: — Ἄς εἶνε, εἶπε, ἴσως ἀργότερα τὸν ἀγαπήσω... Ἄς κἀνὴ ἰπομονή!

Πραγματικῶς μερικὲς μέρες ἀργότερα, δέχτηκε νὰ συναντηθῆ ἰδιαιτέρως μαζί του. Ὅταν χωριστήκανε δὲ ἀπ' τὸ ραντεβου αὐτὸ, θεωροῦσαν πάλι πὼς ἦταν κίβλας ἀρραβωνιασμένους. Ὁ Ἑρρίκος μάλιστα ἀνέλαβε νὰ μιλῆσῃ, ὅταν θὰ νόμισε πὼς ἦταν καιρὸς, στὸν λατέρα τῆς λατρευτῆς του.

Μὰ ὁ καιρὸς περνοῦσε, κ' ὁ Ἑρ-

ρίκος δὲν ἀποφάσιζε νὰ μιλῆσῃ τοῦ φόν Ζίγκε. Καὶ τότε μόνη τῆς ἡ Βιλελμίνην τὰ ἀπεκάλυψε μὰ μέρα ἕνα στὸν πατέρα τῆς: τὰ γράμματά τους, τὰ φιλιά τους, τοὺς ὄρκους ποὺ ἔχαν ἀνταλλάξει. Ὁ φόν Ζίγκε ἄκουσε τὴν κόρη του μετὰ μεγάλη ψυχραμία. Ὁ Κλάιστ ἦταν βέβαια ἀριστοκράτης, εἶχε μεγάλο ὄνομα, ἀλλὰ πολὺ μικρὴ περιουσία καὶ, τὸ σπουδαιότερο, δὲν εἶχε καμμιὰ σίγουρη θέσι πὼς νὰ τοῦ ἐξησφάλιζε μὰ καλὴ σταδιοδρομία. Μὰ εἶχε ὁ ἴδιος σχέσεις πολλῆς, μέσα μεγάλα, καὶ θὰ τὰ βόλευε ἕλα μὰ χαρὰ.

Λίγον καιρὸ λοιπὸν ἀργότερα, ὁ Ἑρρίκος ἀρραβωνιάστηκε ἐπισημῶς τὴ Βιλελμίνην κ' ὁ πατέρας τῆς ἔγραψε σὲ μερικὸς ἰσχυροῦς φίλους του, νὰ ἐνεργήσουν ὥστε ὁ γαμπρὸς του νὰ ξαναγνώσῃ μετὰ τὸ βαθμὶ του στὸ στρατὸ. Πράγματι, δὲν πέρασε ὅτε ἕνας μήνας, καὶ ἡ ἀπάντησι ἦλε εὐνοϊκὴ: Ὁ βασιλεὺς δέχτανε τὴν ἀνακατάξει τοῦ Ἑρρίκου. Μὰ τότε ὁ φόν Ζίγκε προσέκρουσε μετὰ κατὰληξι στὴν ἀρνησι τοῦ γαμπροῦ του, ὁ ὅποιος δὲν δέχτανε μετὰ κανένα τρόπο νὰ ξαναγνώσῃ στὸ στρατὸ!

Τὶ συνέβαινε λοιπὸν μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ; Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀτέχθεια ποὺ ἔτρεφε πρὸς τὸ στρατιωτικὸν στάδιο, ὁ Ἑρρίκος εἶχε καταληφθεῖ ἀπὸ τὴν σιγήν ποὺ εἶχε ἀρραβωνιαστῆ ἐπισημῶς, ἀπὸ μὴ ἀνεξήγητὴ θλίψη. Ἐνοήθησε πὼς ζοῦσε κάτω ἀπὸ ἕνα μαρτύριο, ἤθελε νὰ βρῆ ἕναν ἀποδοτικὸν ἔντιμο τρόπο γιὰ νὰ ξεφυγῇ. Καὶ ὅμως ἀγαποῦσε τὴ Βιλελμίνην!

Πάντως ἔπεισε τὸν πεθερὸ του καὶ τὴ νύμφη του δεῖ ἔκρετε νὰ φύγῃ, νὰ πάη στὸ Βερολίνο καὶ νὰ προσπαθῆ νὰ δημοιωρηθῆ μὰ καρφερά ἔξω ἀπὸ τὸ στρατὸ. Ἐφυγε πράγματι, κωβωλιώνοντας μαζί του ἕνα σωρὸν συστατικά γράμματά του φόν Ζίγκε πρὸς διαφόρους ἰσχυροῦς φίλους του. Μὰ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ξαναγνώσῃ πάλι κοντὰ στὴ Βιλελμίνην του, καὶ πολὺ διλιγότερο νὰ τὴν παντρευθῆ!

Ἦταν μὰ ἄρρωστη ψυχὴ ὁ Ἑρρίκος φόν Κλάιστ, ὁ εἶπαμε ἀπὸ τὴν ἀρχή. Αὐτὴ ἡ δευτέρη ἐρωτικὴ του δογμασία, ἀπὸ τὴν ὅποια βγήκε ἐπίσης μειωμένους ὅπως κ' ἀπὸ τὴν πρώτη, τὸν εἶχε κλονισοὶ τρομερά. Ὅταν βροθέθηκε στὸ Βερολίνο, ἄρχισε νὰ σκέφτεται τὴ θέσι του. Τὶ θάκανε στὴ ζωὴ του; Μὴ καλὴ ἰδέα ἄρχισε νὰ τὸν βασανίζῃ, καὶ νὰ τὸν καταδιώκῃ ἐπιμονα. Εἶχε γὰς τὴν αὐτοπελοίθησι του, καταλάβαινε πὼς δὲν ἦταν καθόλου σάν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὁ θάνατος δὲν τὸν τρώμει καθόλου, ἡ ἰδέα τῆς αὐτοκτονίας ἦταν πάλι ὄχιμὴ μέσα του. Καὶ ὅμως ἐδίστασε ἀκόμα, κατὰ τὸν συγκρατοῦσε στὴ ζωὴ, κάποια μυστηριώδης φωνὴ τοῦ ἔλεγε:

— Ὁχι, ὄχι ἀκόμα!...

Ἐταῖ ὁ Ἑρρίκος φόν Κλάιστ ἔφυγε μὰ μέρα ἀπὸ τὸ Βερολίνο μὰ ἐγκαταστάθηκε σὲ μὴ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι. Προσπάθησε ἐκεῖ, μετὰ ἕτερο τρόπο, νὰ ξεχάσῃ τὴν ὄραία Βιλελμίνην, ὅπως εἶχε ξεχάσει ἄλλοτε τὴν ὄραία Αἰγκερσορφ. Χρόνια ὀλόκληρα ἔζησε, μόνος μετὰ τὴ φαντασία του. Ἐγραψε στίχους γεμάτους λυρισμὸ καὶ πάθος, ποὺ διαβαζότανον μετὰ ἐπιλησία σ' ὀλόκληρη τὴ Γερμανία. Εἶχε γίνεο δασίχμος, καὶ ὅμως καταλάβαινε πάντα πὼς δὲν ἦταν καθόλου εὐτυχῆς. Πληροῖαζε ὁ καιρὸς, ποὺ θὰ ζοῦσε τὴν τελευταία καὶ τραγικότερη περιπετεια του, ἐξέστην ποὺ θὰ τὸν ὀδηγοῦσε στὸ θάνατο, μετὰ τὴν συντροφικὰ μιάς γυναικάς ὀμοίας του, τῆς μόνης ποὺ τὸν κατάλαβε στὸν κόσμω.

Μὰ τὴν τραγικὴ αὐτὴ περιπετεια τοῦ ποιητοῦ, μετὰ ὅλες τῆς σταρακτικῆς τῆς λεπτομέρειες, θὰ τὴ διηγηθοῦμε στὸ ἄλλω μὴ φύλλω.

ΑΝΕΜΟΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

— Κανένας δὲν εἶνε κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐφόσον ἐξουσιάζεται ἀπὸ ἕνα πάθος.

— Τὸ καλὸ ὄνομα ἀποκτάται μετὰ πολλῆς καλῆς πράξεως καὶ χάνεται μετὰ μὴ καχῆ.

— Ἡ ματαιοδοξία εἶνε τὸ πρῶτο φυτὸ ποὺ φυτρώνει στὴν ἀνθρώπινη καρδιά καὶ τὸ τελευταῖο ποὺ ξεροξινεῖται.

— Ἡ καλύτερη ἐκδίκηση εἶνε ἐκεῖνη ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν κἀνῃ, ἀλλ' ἀποφεύγει νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ.

— Τὸ θημίμα ποὺ δὲν γαίγεται γιὰ μᾶς, μᾶς φέρνει πονοκέφαλο.

